

Rådsmøde (udenrigsanliggender - forsvar) den 19. november 2024

SAMLENOTAT

1. EU's støtte til Ukraine	2
2. Forsvarsparathed og beredskab	5

1. EU'S STØTTE TIL UKRAINE

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender - forsvar) den 19. november 2024 ventes en drøftelse af EU's militære støtte til Ukraine i lyset af Ruslands aggression. Det forventes, at drøftelsen vil have fokus på EU's indsats for at understøtte leverancer af militært udstyr til Ukraine i rammen af Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF'en), herunder den militære bistandsfond til støtte for Ukraine (UAF) samt status for anvendelsen af ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver gennem fredsfaciliteten. Endelig ventes fokus på EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM Ukraine). Regeringen arbejder aktivt for, at EU og EU's medlemslande øger den militære støtte til Ukraines forsvarskamp og imødekommer Ukraines væbnede styrkers akutte behov.

2. Baggrund

EU yder en omfattende støtte til Ukraines forsvarskamp mod russiske invasionsstyrker. I lyset af Ukraines akutte behov arbejdes der i EU særligt på at understøtte medlemsstaternes donationer og fællesindkøb af forsvarsmateriel samt på at understøtte Ukraines træningsbehov.

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. marts 2024 blev det vedtaget at etablere den militære bistandsfond til støtte for Ukraine ("Ukraine Assistance Fund") i perioden 2024-2027 under Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF). Der pågår fortsat forhandlinger om de implementerende retsakter, der bl.a. fastlægger fordelingen af de 5 mia. euro i 2024 mellem refusioner til medlemslandene for bilaterale donationer, fællesindkøb i den europæiske og ukrainske forsvarsindustri samt EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM Ukraine).

Den 21. maj 2024 godkendte Rådet, at ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske aktiver, som oppebæres efter 15. februar 2024, skal gå til at støtte Ukraine. Midlerne udmøntes i første omgang via EPF'en og Ukraine-faciliteten. Danmark agerer gennemførselsaktør for brugen af dele af renteindtægterne gennem EPF'en på donationer af militært materiel via ukrainsk forsvarsindustri i 2024. På rådsmødet forventes der gjort status for udmøntningen gennem EPF'en. Kommissionen og Den Høje Repræsentant for Udenrigsanliggender har den 20. september fremsat en forslagspakke, som indebærer, at 95 pct. af renteindtægterne fra de immobiliserede aktiver opadbåret fra første halvår 2025 og frem anvendes mhp. at yde lån til Ukraine på i alt 45 mia. euro i tråd med en aftale i G7 herom. De resterende 5 pct. fordeles til Den Europæiske Fredsfacilitet.

EUMAM Ukraine har uddannet og trænet mere end 60.000 ukrainske soldater. Danmark har tilmeldt flere nationale træningsmoduler til EUMAM Ukraine, bl.a. befalingsmandsuddannelse, minerydningskurser til lands og til vands og F-16-træning. Øvrige fremtidige nationale træningsmoduler forventes ligeledes integreret i missionen, ligesom at øvrigemuligheder for træningsbidrag løbende afsøges. Mandatet for EUMAM Ukraine udløber medio november 2024.

Der er på arbejdsniveau opnået enighed om en to-årig forlængelse af missionens mandat, hvortil der ventes iværksat en strategisk vurdering af mandatet inden udgangen af januar 2025.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (udenrigsanliggender - forsvar) den 19. november 2024 forventes en drøftelse af EU's militære støtte til Ukraine. Drøftelsen ventes fokuseret på EU's indsats for at understøtte leverancer af forsvarsmateriel til Ukraine, herunder gennem EPF'en. Dertil ventes fokus på EU's indsats til støtte for Ukraines træningsbehov gennem EUMAM Ukraine. Indholdet i drøftelsen vil derudover afhænge af udviklingen frem mod rådsmødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen ventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt medlemsstaterne bred opbakning til ambitionen om at sikre fortsat og langvarig militær støtte til Ukraine, herunder gennem EPF'en og EUMAM Ukraine. Der forventes bred enighed om nødvendigheden af at intensivere leverancer af militær støtte til Ukraine, idet modaliteterne for brugen af de 5 mia. euro i 2024 i den militære bistandsfond til støtte for Ukraine dog fortsat udestår. Det har ikke været muligt at nå til enighed om et udvidet mandat for EUMAM Ukraine i forbindelse med mandatets udløb medio november 2024.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder aktivt for, at der sikres langsigtet og tilstrækkelig militær støtte til Ukraine både bilateralt og gennem EU. Det er afgørende, at der sikres den fornødne finansiering, samt at modaliteterne for brugen af de 5 mia. euro i den militære bistandsfond vedtages hurtigst muligt og sikrer størst mulig effekt. Regeringen støtter ligeledes, at de ekstraordinære indtægter fra de immobiliserede russiske aktiver anvendes til at støtte Ukraine og støtter forslagene om implementeringen af G7-aftalen om lån til Ukraine. Regeringen støtter op om en ambitiøs tilgang til EUMAM Ukraine, samt at missionen i videst muligt omfang tilpasses de ukrainske behov

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Status for EU's militære støtte til Ukraine blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med et rådsmøde til orientering den 17. maj 2024.

2. FORSVARSPARATHED- OG BEREDSKAB

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – forsvar) den 19. november 2024 ventes en drøftelse af EU's forsvarsparethed- og beredskab. Drøftelsen ventes bl.a. knyttet an til den af Europa-Kommissionen varslede hvidbog for fremtiden for europæisk forsvar, som ventes præsenteret inden for de første 100 dage efter godkendelse af ny Kommission. Samtidigt ventes Niinstö-rapporten at blive en del af drøftelsen om en styrkelse af Europas civile og militære beredskab. Drøftelsen ventes at fokusere på indsatsen for at styrke den europæiske forsvarsindustri mhp. at kunne fortsætte den militære støtte til Ukraine, sikre produktionskapaciteten og forsyningssikkerheden af forsvarsprodukter i EU samt styrke EU's evne til at kunne tage større ansvar for euro-atlantisk sikkerhed samt civilt-militært samarbejde, herunder finansieringsbehov- og optioner. Regeringen bakker op om, at EU styrker sin rolle inden for sikkerhed og forsvar mhp. at opfylde målsætningen om at styrke Europas civile og militære beredskab samt forsvarsparethed, herunder en ambitiøs tilgang til styrkelsen af den europæiske forsvarsteknologiske og industrielle base

2. Baggrund

I EU er der stort fokus på at øge den europæiske forsvarsparethed (defence readiness), herunder særligt ift. at styrke og opbygge den europæiske forsvarsteknologiske- og industrielle base. Ambitionen om forsvarsparethed har indtil videre knyttet særligt an til den europæiske forsvarsindustrielle strategi (EDIS) og forordningsforslaget om etablering af et europæisk forsvarsindustriprogram (EDIP), som blev fremsat af Kommissionen den 5. marts 2024. Kommissionsformand Ursula Von der Leyen har med sit missionsbrev til sin designerede Kommissær for Forsvar og Rummet, Andrius Kubilius, anmodet om, at en hvidbog for fremtiden for europæisk forsvar præsenteres inden for de første 100 dage efter godkendelsen af den nye Kommission. Hvidbogen skal rammesætte den fremadrettede EU-tilgang til sikkerheds- og forsvarsområdet og dertil identificere investeringsbehov. Samtidigt er Kubilius anmodet om at styrke det civile-militære samarbejde med fokus på rapporten fra den tidligere finske præsident Niinistö, som blev præsenteret den 30. oktober 2024.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (udenrigsanliggender - forsvar) den 19. november 2024 forventes en drøftelse af EU's forsvarsparethed og beredskapsparethed. Det forventes, at drøftelsen vil have fokus på EU's rolle inden for sikkerhed og forsvar, herunder EU's indsats for at styrke den europæiske forsvarsteknologiske- og industrielle base, samarbejdet om kapabilitetsudvikling, styrkelse af det indre marked for forsvarsprodukter, øget samarbejde mellem medlemslandene samt mobilisering af finansiering af forsvarsområdet, herunder i lyset af den varslede hvidbog om europæisk forsvarssamarbejde. Samtidigt ventes der fokus på at styrke det civilt-militære samarbejde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Kommissionens forslag ifm. en hvidbog kan lede til økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt medlemsstaterne bred opbakning til ambitionen om at styrke EU's rolle inden for sikkerhed, forsvar og beredskab, herunder at styrke den europæiske forsvarsteknologiske og industrielle base mhp. at kunne fortsætte den militære støtte til Ukraine samt sikre produktionskapaciteten og forsyningsikkerheden af forsvarsprodukter i Europa på længere sigt og styrke EU's evne til at kunne tage større ansvar for euro-atlantisk sikkerhed. Der forventes generel opbakning til arbejdet med den kommende hvidbog, herunder behovet for at sikre en strategisk og ambitiøs tilgang til en styrket rolle for EU indenfor sikkerhed og forsvar samt sikre en højere grad af forsvarsparathed – og herunder særligt behovet for en styrket europæisk forsvarsteknologisk og – industriel base.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en styrket rolle for EU indenfor sikkerhed og forsvar, herunder en strategisk og ambitiøs tilgang til styrkelsen af den europæiske forsvarsteknologiske og industrielle base samt styrket civilt-militært samarbejde. Robuste samfund og en leverings- og modstandsdygtig europæisk forsvarsindustri er en forudsætning for at kunne fortsætte den militære støtte til Ukraine og for Europas langsigtede produktionskapacitet og forsyningsikkerhed, samt for at EU kan tage et større ansvar for euro-atlantisk sikkerhed. Regeringen finder det i den forbindelse centralt, at det indre marked for forsvarsprodukter styrkes og at der sker en tættere koordinering mellem medlemsstaterne. Regeringen støtter mobilisering af flere private investeringer på forsvarsområdet, herunder via muligheden for en styrket rolle for Den Europæiske Investeringsbank (EIB) ift. investering i rene forsvarsprojekter. Regeringen finder det vigtigt, at kapabilitetsudviklingen i EU sker i overensstemmelse med NATOs forsvarsplanlægningsproces, og støtter dertil op om arbejdet med at styrke såvel den europæiske som den ukrainske forsvarsindustrielle og teknologiske base og samarbejde de to i mellem.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Status for arbejdet med at styrke EU's forsvarsparathed blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med et rådsmøde den 17. maj 2024 til orientering.